

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.023.06.2015
P/15/031

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/031 – System Informacji Oświatowej	
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku	
Kontroler	Marcin Kiersnowski – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 96805 z dnia 3 listopada 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)	
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Śniadowo, ul. Ostrołęcka 11, 18 -411 Śniadowo ¹	
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rafał Pstrągowski - Wójt Gminy Śniadowo ²	(dowód: akta kontroli str. 3)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności³

W latach 2012–2015 dane zawarte w systemie informacji oświatowej, wprowadzonym ustawą z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej⁴, Urząd wykorzystywał do realizacji polityki oświatowej, zarządzania prowadzonymi szkołami i placówkami oświatowymi oraz oceny efektywności systemu finansowania i wykorzystania środków na finansowanie zadań oświatowych. Przyjęta procedura weryfikacji danych starego SIO, służących naliczaniu subwencji oświatowej, zapewniła naliczenie prawidłowej kwoty tej subwencji. Nie korzystano natomiast z baz danych systemu informacji oświatowej funkcjonującego na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej⁵. Potrzebne dane pozyskiwano bowiem z innych zbiorów, którymi dysponował Urząd.

W Urzędzie zapewniono właściwe warunki organizacyjno-techniczne do prawidłowego przekazywania i pozyskiwania danych w nowym SIO oraz do nadzoru nad ich poprawnością. Wymagane dane przekazano do systemu zgodnie ze stanem faktycznym. Nie dotrzymano jednak terminów przekazywania części z tych danych, a opóźnienia w ich wprowadzaniu wynosiły od 25 do 578 dni. Powodowało to czasową nierzetelność bazy danych nowego SIO, a tym samym obniżało jej przydatność do wspierania realizacji zadań oświatowych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przekazywanie danych sprawozdawczych w bazie danych nowego SIO

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2012–2015 zadania dotyczące m.in. przygotowania danych podlegających przekazaniu do nowego SIO realizowano na stanowisku ds. oświaty, kultury fizycznej, sportu, rekreacji, turystyki oraz służby zdrowia (dalej: „ORO”), a zamieszczaniem danych w systemie zajmował się pracownik ORO i informatyk Urzędu.

Bezpośredni dostęp do lokalnej bazy danych nowego SIO posiadały trzy osoby, którym Kurator Oświaty w Białymstoku 6 lipca 2012 r. udzielił upoważnień do tego dostępu, tj. pracownik ORO, informatyk Urzędu oraz Wójt, co umożliwiło mu nadzór nad poprawnością przekazywania danych do systemu. Wg stanu na 6 listopada 2015 r. zawarte w upoważnieniach dane były zgodne ze stanem faktycznym. W latach 2013–2015 nie wystąpiły trwające dłużej niż siedem dni okresy jednoczesnej nieobecności w pracy tych

¹ Zwany dalej „Urzędem”.

² Od 14 grudnia 2010 r.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej wg proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową.

⁴ Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o SIO z 2004 roku”, zaś system – „starym SIO”.

⁵ Dz.U. z 2015 r., poz. 45 ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o SIO z 2011 roku”, zaś system – „nowym SIO”.

osób, co umożliwiała aktualizację danych nowego SIO w terminach określonych w art. 30 ustawy o SIO z 2011 roku.

Upoważnienia do przeprowadzania procedury weryfikacji oraz udzielania dyrektorom gminnych szkół i placówek oświatowych upoważnień do dostępu do bazy danych nowego SIO posiadały trzy ww. osoby. W latach 2012–2015 wszystkie upoważnienia dostępowe dyrektorom szkół i placówek oświatowych wydał Wójt. (dowód: akta kontroli str. 4-15)

W latach 2012–2015 do prowadzenia lokalnej bazy nowego SIO wykorzystywano oprogramowanie udostępnione nieodpłatnie przez Centrum Informatyczne Edukacji⁶, które zainstalowane było na komputerze w gabinecie Wójta oraz na komputerze informatyka Urzędu, na którym oddzielne konto użytkownika posiadał pracownik ORO. W latach szkolnych 2014/2015 – 2015/2016 w Urzędzie nie stwierdzono przypadków nieuprawnionego dostępu do bazy danych, nielegalnego ich pozyskania, zniszczenia lub utraty danych bądź wykorzystania w nieuprawniony sposób. Zgodnie zatem z art. 79 ust. 2 ustawy o SIO z 2011 roku, Urząd w wymaganym terminie przekazał w SIO informację o niezakłóconym funkcjonowaniu lokalnej bazy danych za I kwartał 2015 roku. Informacji takiej nie przesłano natomiast za III i IV kwartał 2014 roku, a informacje za II i III kwartał 2015 roku wysłano po terminie określonym w art. 79 ust. 2 ww. ustawy, co szerzej omówiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. W latach 2012–2015 w Urzędzie nie wprowadzono wewnętrznych przepisów ustalających procedury zbierania i przekazywania danych do nowego SIO.

(dowód: akta kontroli str. 4, 16-20)

1.2. W latach 2012–2015 na terenie gminy funkcjonowały jedynie publiczne szkoły i placówki oświatowe oraz ich zespoły prowadzone przez gminę, tj.: punkty przedszkolne w Śniadowie i w Szczepankowie, Gminne Przedszkole w Śniadowie i Szkoła Podstawowa im. Pułku 3-go Strzelców Konnych w Śniadowie, działające w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Śniadowie, Szkoła Podstawowa w Szczepankowie, Publiczne Gimnazjum w Śniadowie oraz Szkoła Podstawowa w Uśniku (zlikwidowana 31 sierpnia 2014 r.⁷).

Urząd przekazał do Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych (dalej: „RSPO”) dane identyfikacyjne wszystkich ww. szkół i placówek oświatowych oraz ich zespołów w terminie określonym w art. 120 ust. 1 ustawy o SIO z 2011 roku, tj. do 31 października 2012 r. Przekazane dane zawierały informacje wymagane art. 7 ust. 1 i 1a tej ustawy, tj. m.in. nazwy placówek i ich zespołów, typ szkoły albo rodzaj placówki oświatowej, datę założenia, numer REGON i NIP, dane dotyczące organu prowadzącego. Wg stanu na 5 listopada 2015 r. wprowadzone do RSPO dane identyfikacyjne szkół i placówek oraz ich zespołów były zgodne ze stanem faktycznym, przy czym dane o likwidacji z dniem 31 sierpnia 2014 r. Szkoły Podstawowej w Uśniku, a także dane o zmianie z dniem 1 września 2014 r. granic obwodów Szkoły Podstawowej im. Pułku 3-go Strzelców Konnych w Śniadowie i Szkoły Podstawowej w Szczepankowie⁸ przekazano do RSPO dopiero 4 listopada 2015 r., co szerzej przedstawiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. (dowód: akta kontroli str. 21-24)

1.3. W roku szkolnym 2014/2015⁹ pomocy materialnej o charakterze socjalnym¹⁰ udzielono 102 uczniom. Zgodnie z art. 42 pkt 9 ustawy o SIO z 2011 roku, Urząd przekazał do lokalnej bazy nowego SIO dane o uzyskaniu tej pomocy przez tę liczbę uczniów. Analiza 30 przypadków przekazania do systemu danych o przyznawaniu pomocy w II półroczu 2014 roku wykazała, że wprowadzono je 102 dni po wydaniu stosownych decyzji, co szerzej omówiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. (dowód: akta kontroli str. 25-26)

⁶ SIO v.2.23.12.

⁷ Uchwała nr XXXII.200.2014 Rady Gminy Śniadowo z dnia 6 marca 2014 r. w sprawie likwidacji tej szkoły.

⁸ Uchwała nr XXXIV.215.2014 Rady Gminy Śniadowo z dnia 9 kwietnia 2014 r. w sprawie ustalenia planu sieci szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Śniadowo oraz określenia granic ich obwodów (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2014 r., poz. 1592).

⁹ Do zakończenia kontroli NIK nie udzielano takiej pomocy w roku szkolnym 2015/2016. Decyzje wydawał Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Śniadowie, upoważniony – uchwałą nr V/46/2011 Rady Gminy z dnia 28 czerwca 2011 r. – do prowadzenia postępowań w sprawach przyznawania pomocy materialnej o charakterze socjalnym określonej w art. 90c ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

¹⁰ W formie stypendium szkolnego.

W Urzędzie w roku szkolnym 2014/2015 dokonano weryfikacji danych o liczbie młodzieży w wieku 16–18 lat zameldowanej na terenie gminy i realizującej obowiązek nauki. Na podstawie przesłanych do Urzędu informacji o zawartych umowach dotyczących przygotowania zawodowego, informacji Publicznego Gimnazjum w Śniadowie, oświadczeń rodziców oraz zaświadczeń szkół zagranicznych ustalono, że na 31 marca 2015 r. ze 190 osób w wieku 16–18 lat zameldowanych na terenie Gminy, osiem realizowało obowiązek nauki przez uczęszczanie do szkoły za granicą, a jedna przez realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy. Zgodnie z art. 42 pkt 9 ustawy o SIO z 2011 roku, Urząd przekazał do systemu dane tych osób związane z realizacją obowiązku nauki. Pozostałe 181 osób, wg prowadzonej w Urzędzie ewidencji, realizowało obowiązek szkolny lub obowiązek nauki przez uczęszczanie do publicznych i niepublicznych szkół w polskim systemie edukacji.

W roku szkolnym 2015/2016 zweryfikowano dane o realizacji obowiązku nauki dzieci w wieku 16 lat. Ustalono, że 64 (z 68 zameldowanych na terenie gminy) dzieci uczy się w gimnazjach lub szkołach ponadgimnazjalnych na terenie kraju, a czworo realizuje obowiązek nauki przez uczęszczanie do szkoły za granicą. Zgodnie z art. 42 pkt 9 ustawy o SIO z 2011 roku, informacje te przekazano do systemu. Nie weryfikowano danych o realizacji obowiązku nauki dzieci w wieku 17 i 18 lat. Wójt wyjaśnił, że „*takiej weryfikacji dokonujemy raz w roku szkolnym w miesiącu marcu, kiedy zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej wprowadzamy takie dane do SIO działającego na podstawie ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej*”.

(dowód: akta kontroli str. 27-28, 82-84)

1.4. W latach 2014–2015, w postępowaniu prowadzonym przed komisją powołaną przez Wójta, stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego otrzymał jeden nauczyciel. Zgodnie z art. 43 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy o SIO z 2011 roku, Urząd przekazał do systemu informację w tym zakresie. Wprowadzono ją po upływie 167 dni od upływu terminu określonego w art. 30 tej ustawy, co szerzej omówiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 29-30)

1.5. Wg regulaminu organizacyjnego Urzędu¹¹, w latach 2014–2015 zadania z zakresu spraw oświaty, w tym m.in. nadzór nad działalnością szkolnych jednostek publicznych, przyjmowanie i sprawdzanie arkuszy organizacyjnych szkół, realizowano na jednoosobowym stanowisku ds. ORO. Zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy o SIO z 2011 roku, Urząd przekazał do systemu wymagane dane zatrudnionego na tym stanowisku pracownika za okres od I kwartału 2014 roku do III kwartału 2015 roku. Wg stanu na 10 listopada 2015 r. łączna wysokość jego wynagrodzenia w poszczególnych kwartałach, wymiar zatrudnienia oraz rodzaj zajmowanego stanowiska były przedstawione zgodnie ze stanem faktycznym. Dane za II kwartał 2015 roku Urząd przekazał do bazy danych nowego SIO w terminie określonym w § 29 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2012 r.¹², tj. do 10 dni po zakończeniu kwartału, a dane za pozostałe kwartały 2014 roku i 2015 roku – od 30 do 578 dni po tym terminie, co szerzej przedstawiono poniżej, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 31-32)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie terminowo zaktualizowano i przekazano część danych do bazy nowego SIO, tj.:
 - dane o likwidacji szkoły¹³ z dniem 31 sierpnia 2014 r. i o zmianie z dniem 1 września 2014 r. granic obwodów dwóch innych szkół¹⁴ przekazano dopiero w trakcie kontroli

¹¹ Regulamin organizacyjny Urzędu został nadany zarządzeniem nr 23/10 Wójta Gminy Śniadowo z dnia 10 maja 2010 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Śniadowo.

¹² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych dziedzinowych gromadzonych w systemie informacji oświatowej oraz terminów przekazywania niektórych danych do bazy danych systemu informacji oświatowej (Dz. U. z 2012 r., poz. 1547). Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem ws. nowego SIO”.

¹³ W latach 2012–2015 na terenie gminy zlikwidowano jedną szkołę (Szkołę Podstawową w Uśniku).

¹⁴ W latach 2012–2015 na terenie gminy dokonano jednej zmiany granic obwodów szkół (Szkoły Podstawowej im. Pułku 3-go Strzelców Konnych w Śniadowie i Szkoły Podstawowej w Szczepankowie). Było to związane z likwidacją Szkoły Podstawowej w Uśniku.

NIK, tj. 4 listopada 2015 r., czyli odpowiednio 423 i 422 dni po terminie określonym – w art. 36 ust. 2 ustawy o SIO z 2011 roku – na 7 dni od dnia zmiany,

- dane o przyznaniu 3 listopada 2014 r. pomocy materialnej o charakterze socjalnym wszystkim 30 badanym uczniom (ze 102, którym takiej pomocy udzielono) przekazano 13 lutego 2015 r., a dane o uzyskaniu przez nauczyciela 20 sierpnia 2014 r. stopnia nauczyciela mianowanego – 10 lutego 2015 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym odpowiednio 95 i 167 dni, w stosunku do terminu ustalonego w art. 30 ustawy o SIO z 2011 roku na 7 dni od dnia zmiany,
- dane pracownika odpowiedzialnego za zarządzanie i administrowanie oświatą w Urzędzie za I, II i IV kwartał 2014 roku oraz I i III kwartał 2015 roku przekazano dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. 9 listopada 2015 r., zaś za III kwartał 2014 roku – 21 listopada 2014 r., a zatem od 30 do 578 dni po terminie określonym – w § 29 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia ws. nowego SIO – na 10 dni od zakończenia kwartału.

Powodowało to czasową nierzetelność bazy danych nowego SIO, a tym samym obniżało jej przydatność do wspierania realizacji zadań oświatowych. Wójt wyjaśnił, że wynikało to z natłoku obowiązków pracowników upoważnionych do przekazywania danych i ze złego funkcjonowania programu w początkowym okresie jego działania, ukrytych komunikatów i braku powiadomień o nowych wiadomościach.

(dowód: akta kontroli str. 22-24, 26, 30, 32, 82-84)

2. Do zakończenia kontroli NIK, pomimo niestwierdzenia zakłóceń w funkcjonowaniu lokalnej bazy nowego SIO, polegających na nieuprawnionym dostępie do danych, nielegalnym ich pozyskaniu, zniszczeniu i utracie lub wykorzystaniu w nieuprawniony sposób, nie przekazano do systemu informacji o jej niezakłóconym funkcjonowaniu za III i IV kwartał 2014 roku. Informacje za II i III kwartał 2015 roku wysłano zaś po 3 listopada 2015 r., tj. co najmniej 117 i 25 dni po terminie ustalonym – w art. 79 ust. 2 ustawy o SIO z 2011 roku – na 7 dni roboczych od rozpoczęcia kolejnego kwartału.

Udostępnione przez Centrum Informatyczne Edukacji oprogramowanie nie umożliwiała przekazywania tych informacji za 2014 rok. Natomiast w 2015 roku przekazywano je po terminie, ponieważ – jak wyjaśnił Wójt – „nie zauważono pojawiających się komunikatów”.

(dowód: akta kontroli str. 4, 20, 82-84, 86, 92-93)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w związku z przyjętą w Urzędzie zasadą dokonywania corocznie w marcu weryfikacji spełniania obowiązku nauki przez młodzież w wieku 17 i 18 lat, w roku szkolnym 2015/2016 (do zakończenia kontroli NIK) nie sprawdzono danych w tym zakresie. Tymczasem od września stan faktyczny mógł ulec zmianie i skutkować potrzebą zaktualizowania danych w nowym SIO.

Ocena cząstkowa

W Urzędzie zapewniono właściwe warunki organizacyjno-techniczne do prawidłowego przekazywania w nowym SIO danych o wykonywanych zadaniach z zakresu oświaty i do nadzoru nad ich poprawnością. Nie dotrzymano jednak wymaganych terminów przekazywania części danych, bowiem z przyczyn leżących po stronie Urzędu z opóźnieniem przekazano informacje o likwidacji szkoły, zmianie granic obwodów szkół, udzielaniu uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym, nadaniu nauczycielowi kolejnego stopnia awansu zawodowego oraz dane pracownika Urzędu odpowiedzialnego za zarządzanie i administrowanie oświatą. Z tych samych przyczyn nieterminowo przekazano informacje o niezakłóconym funkcjonowaniu lokalnej bazy danych nowego SIO za II i III kwartał 2015 roku, zaś z powodu braku odpowiedniej funkcjonalności w systemie takiej informacji nie przekazano za III i IV kwartał 2014 roku. Najwyższa Izba Kontroli zwraca też uwagę, że od 31 marca 2015 r. nie weryfikowano spełniania obowiązku nauki młodzieży w wieku 17 i 18 lat, podczas gdy po rozpoczęciu roku szkolnego 2015/2016 stan faktyczny mógł ulec zmianie i skutkować potrzebą aktualizacji danych w systemie.

2. Wykorzystanie systemu informacji oświatowej do wsparcia realizacji zadań oświatowych

Opis stanu
faktycznego

2.1. W latach 2012–2015 w bazie danych nowego SIO Urzędowi udostępniono¹⁵ 49 aktualnych raportów, zawierających dane o szkołach i placówkach oraz ich zespołach

¹⁵ W strefie dla zalogowanych na stronie internetowej <https://sio.men.gov.pl/>.

na terenie Gminy. Urząd miał dostęp do m.in. takich raportów, jak: [1] Etapy edukacyjne w szkołach podstawowych, [2] Informacja statystyczna o szkołach i placówkach (dane o liczbie nauczycieli, uczniów i szkół wg organów prowadzących i kategorii uczniów), [3] Komputery i dostęp do Internetu, [4] Liczba uczniów i liczba oddziałów (w poszczególnych szkołach), [5] Nieruchomości gruntowe (wg rodzaju), [6] Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, [7] Wyposażenie (pomoce dydaktyczne, biblioteki, urządzenia sportowe itp.). Z wyjaśnień Wójta wynika, że:

- w zakresie realizacji polityki oświatowej i zarządzania prowadzonymi szkołami i placówkami oświatowymi dane nowego SIO nie były i nie są w Urzędzie wykorzystywane,
- raporty systemowe udostępnione w nowym SIO mogą okazać się przydatne w prowadzeniu polityki oświatowej jedynie w dużych gminach, gdzie funkcjonuje wiele szkół i placówek, w tym publiczne i niepubliczne oraz prowadzone przez różne podmioty, nie zaś w gminie małej, w której funkcjonują tylko szkoły i placówki gminne,
- dane zawarte w raportach systemowych zamieszczone są też w innych zbiorach, którymi dysponuje Urząd, tj. np. w arkuszach organizacyjnych szkół i placówek, danych starego SIO, listach płac nauczycieli (Urząd prowadzi obsługę finansową szkół i placówek), ewidencji budżetowej Gminy,
- Urząd nie występował o przygotowanie raportów innych niż systemowe, ponieważ wszystkie dotychczas potrzebne dane zamieszczone były w bazie starego SIO,
- nie występują utrudnienia i przeszkody w wykorzystywaniu na poziomie lokalnym danych z baz nowego SIO, a udostępniane instrukcje są czytelne i zrozumiałe,
- w zakresie realizacji polityki oświatowej i zarządzania prowadzonymi szkołami i placówkami oświatowymi wykorzystywane były i są dane starego SIO – m.in. do weryfikacji danych zawartych w przedkładanych do zatwierdzania aneksach do arkuszy organizacyjnych szkół i placówek oświatowych,
- danych nowego i starego SIO nie wykorzystywano do sporządzania informacji o stanie realizacji zadań oświatowych, ponieważ taką informację – oddzielnie dla każdej szkoły i placówki oświatowej – sporządzali ich dyrektorzy¹⁶. Wynikało to z wniosków radnych Gminy, którzy chcieli posiadać wiedzę o realizacji zadań przez poszczególne placówki.

W latach 2012–2015 w Urzędzie nie dysponowano specjalistycznym oprogramowaniem pozwalającym na analizę danych gromadzonych w starym SIO.

(dowód: akta kontroli str. 4, 16-19, 63-65, 80-81, 85)

2.2. W 2014 roku w Urzędzie zweryfikowano dane w starym SIO służące naliczeniu subwencji oświatowej na 2015 rok, dotyczące m.in. liczby uczniów, liczby uczniów i dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym rodzaju niepełnosprawności oraz liczby etatów nauczycieli na dzień 30 września 2014 r. W wyniku weryfikacji ustalono, że dane te nie wymagają korekty, a w trakcie roku budżetowego Urząd nie wnioskował o dodatkowe środki z rezerwy subwencji oświatowej z tytułu błędnych danych. Wójt wyjaśnił, że „podczas weryfikacji poprawności danych (...) służących do naliczania subwencji oświatowej przekazano tabele z liczbą uczniów/wychowanków przeliczanych daną wagą do poszczególnych szkół z poleceniem ponownego sprawdzenia poprawności wprowadzonych danych (...) z danymi źródłowymi na dzień 30 września. Natomiast liczba etatów nauczycieli została zweryfikowana w oparciu o dane dostępne w Urzędzie Gminy Śniadowo, w którym prowadzimy obsługę finansową szkół i placówek”.

Z ustaleń równolegle prowadzonych kontroli NIK w Publicznym Gimnazjum w Śniadowie i Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Śniadowie, dokumentów udostępnionych przez Szkołę Podstawową w Szczepankowie oraz listy płac nauczycieli za wrzesień 2014 roku wynika, że ww. dane służące naliczaniu subwencji oświatowej były zgodne ze stanem faktycznym.

(dowód: akta kontroli str. 33-62, 82-84)

2.3. Z wyjaśnień Wójta wynika, że w celu zapewnienia efektywnego funkcjonowania systemu finansowania zadań oświatowych, nie były i nie są wykorzystywane w Urzędzie dane nowego SIO. Wykorzystywane były i są dane starego SIO, m.in. przy: [1] tworzeniu

¹⁶ Nie sporządzono informacji łącznych dla wszystkich szkół i placówek oświatowych Gminy za lata 2013/2014 i 2014/2015.

projektu budżetu Gminy w zakresie planowanych wydatków na prowadzenie szkół i placówek oświatowych oraz planowanych dochodów z tytułu dotacji celowej¹⁷ z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, [2] sporządzaniu rocznego rozliczenia tej dotacji¹⁸, [3] weryfikacji sprawozdań rozliczeniowych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lipca 2014 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe¹⁹. Wójt dodał, że: „Wykorzystywano takie dane jak liczba nauczycieli i ich stopnie awansu zawodowego, liczba osób zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych, (...) dane dotyczące ilości dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego na terenie Gminy. I tak np. w 2014 r. zaplanowano dochody w wysokości 160,8 tys. zł (130 dzieci), a w 2015 r. 179,5 tys. zł (141 dzieci)”²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 63-65, 85)

2.4. Danych nowego i starego SIO nie wykorzystywano do sporządzania informacji o stanie realizacji zadań oświatowych, ponieważ taką informację – oddzielnie dla każdej szkoły i placówki oświatowej – sporządzali ich dyrektorzy, co omówiono w pkt. 2.1 wystąpienia pokontrolnego. Dane starego SIO analizowano pod kątem efektywności wykorzystania środków publicznych przeznaczonych na finansowanie zadań oświatowych. Z wykorzystaniem tych danych ustalono bowiem stopień pokrycia środkami subwencji oświatowej wydatków na utrzymanie Szkoły Podstawowej w Uśniku w 2013 roku. Ustalono, że subwencja stanowiła 49,9% kosztów utrzymania szkoły, co przy niekorzystnych prognozach demograficznych było jedną z przesłanek likwidacji szkoły z dniem 31 sierpnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 63-79)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W Urzędzie wykorzystywano dane zawarte w starym SIO do celów określonych w art. 1 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o SIO z 2011 roku. Przyjęta w Urzędzie procedura weryfikacji danych służących naliczaniu subwencji oświatowej zapewniła naliczenie prawidłowej kwoty subwencji na 2015 rok. Nie wykorzystywano gromadzonych od 30 kwietnia 2012 r. danych nowego SIO, bowiem potrzebne dane pozyskiwano z innych zbiorów, którymi dysponował Urząd.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagę wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹, wnosi o terminowe przekazywanie do systemu informacji określonych w art. 7 ust. 1 pkt 15 i 27, art. 9 pkt 2 lit. b, art. 23 pkt. 4, art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. i oraz art. 79 ust. 2 ustawy o SIO z 2011 roku.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

¹⁷ Przyznanie dotacji na ten cel przewidziano w art. 14d ustawy o systemie oświaty.

¹⁸ Rozliczenie dotacji na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego uregulowano w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 sierpnia 2013 r. w sprawie udzielania gminom dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 956 ze zm.).

¹⁹ Dz.U. z 2014 r., poz. 902 ze zm.

²⁰ Dochody te zaplanowano z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego.

²¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

Obowiązek
poinformowania NIK o
sposobie
wykorzystania uwag i
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 21 grudnia 2015 r.

Kontroler
Marcin Kiersnowski
starszy inspektor kontroli państwowej

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko